KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2020/1191,

11. august 2020,

millega kehtestatakse meetmed, et hoida ära taimeviiruse tomati-pruunmädaniku liitu sissetoomine ja seal levimine ning tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus (EL) 2019/1615

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrust (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ, ([1]) eriti selle artiklit 30,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrust (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ, ([2]) eriti selle artikli 22 lõiget 3 ja artiklit 52,

ning arvestades järgmist:

(1) Taimeviirus tomati-pruunmädanik (edaspidi „määratletud taimekahjustaja“) ei ole praegu komisjoni rakendusmääruses (EL) 2019/2072 ([3]) loetletud liidu karantiinse taimekahjustajana ega liidu reguleeritud mittekarantiinse taimekahjustajana.

(2) Alates 2018. aastast on liikmesriigid teada andnud määratletud taimekahjustaja puhangutest tomatikultuuridel oma territooriumil ja selle tõrjeks võetud meetmetest. Saksamaa teostas 2018. aastal ja Itaalia 2019. aastal kahjustajaga seotud riskianalüüsi, millest selgus, et määratletud taimekahjustaja ja selle kahjulik mõju, eelkõige liikide *Solanum lycopersicum* L. ja *Capsicum* spp. tootmisele, tekitavad liidus tõsiseid taimetervisealaseid probleeme.

(3) Kõnealuse riskianalüüsi põhjal võeti vastu komisjoni rakendusotsus (EL) 2019/1615, ([4]) et kehtestada meetmed, millega hoida ära määratletud taimekahjustaja liitu sissetoomine ja seal levimine.

(4) Pärast rakendusotsuse (EL) 2019/1615 vastuvõtmist on määratletud taimekahjustaja levimise ja analüüsimeetodite kohta kogutud uuemat teaduslikku teavet, mille alusel on põhjendatud vajadus võtta üksikasjalikumaid meetmeid kui need, mis on ette nähtud rakendusotsusega (EL) 2019/1615.

(5) Eelkõige tuleks päritolust olenemata kontrollida liikide *Solanum lycopersicum* L. ja *Capsicum* spp. seemneid. See on vajalik taimekahjustaja ülemaailmse esinemisega seotud ebaselguse tõttu ja sellepärast, et sageli segatakse partiides eri päritoluga seemneid nendega kauplemisel ning sel viisil suureneb määratletud taimekahjustaja leviku oht.

(6) Peale selle tuleb kahjustajavabade tootmiskohtade rajamise suhtes kohaldada teatavaid meetmeid, et tagada terve materjali tootmine.

([1]) ELT L 317, 23.11.2016, lk 4..

([2]) ELT L 95, 7.4.2017, lk 1.

([3]) Komisjoni 28. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2072, millega kehtestatakse ühetaolised tingimused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 rakendamiseks seoses taimekahjustajatevastaste kaitsemeetmetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 690/2008 ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2019 (ELT L 319, 10.12.2019, lk 1).

([4]) Komisjoni 26. septembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/1615, millega kehtestatakse erakorralised meetmed, et hoida ära taimeviiruse tomati-pruunmädaniku liitu sissetoomine ja seal levimine (ELT L 250, 30.9.2019, lk 91).

(7) Liigi *Capsicum* spp. sorte, mis on teadaolevalt resistentsed määratletud taimekahjustaja suhtes, ei peeta määratletud taimekahjustajaga nakatumise ja leviku ohuks. Seepärast tuleks kõnealused sordid vabastada analüüsimise nõuetest, kui need on ametlikult tunnistatud resistentseks.

(8) Proovide võtmine ja analüüside tegemine peaks toimuma eritingimustel, võttes arvesse liidu ja rahvusvahelisel tasandil kogutud kõige uuemat teavet. Reaalaja polümeraasi ahelreaktsiooni (edaspidi „reaalaja-PCR“) meetodid on määratletud taimekahjustaja avastamiseks ja kindlakstegemiseks kõige tõhusamad. Analüüsimeetod ELISA on vähem tundlik ja spetsiifiline, kuna leiti, et see meetod annab ristreaktsioone teiste tomativiirustega. COVID-19 pandeemia tõttu ei ole aga piisavalt komplekte, mida nõutakse kahjustaja avastamiseks vajalike reaalaja-PCR analüüsimeetodite puhul. Kuni 1. oktoobrini 2020 tuleks ka analüüsimeetodit ELISA käsitada vastuvõetava meetodina määratletud taimekahjustaja avastamiseks ja kindlakstegemiseks. Selline proovide võtmine ja analüüside tegemine peaks toimuma lisaks füüsilise kontrolli jaoks proovide võtmisele, mis toimub vastavalt komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/2130 ([5]) sätetele, et tagada liidus taimetervise kaitse kõrgem tase.

(9) Istutamiseks ettenähtud taimede veo tingimusi ei tuleks kohaldada selliste taimede suhtes, mis on juba toodetud kooskõlas rakendusotsusega (EL) 2019/1615, sest ei oleks proportsionaalne nõuda nende seemnete täiendavat analüüsimist ning enamikul juhtudel ei saaks neid tingimusi praktiliselt rakendada.

(10) Rakendusmääruse (EL) 2019/2130 III lisas on esitatud eeskirjad istutamiseks ettenähtud taimede füüsilise kontrolli käigus tehtavate toimingute (sh proovide võtmine) kohta. Lisaks kõnealustele eeskirjadele ning selleks, et kohandada proovide võtmise ja analüüside tegemise sagedust vastavalt määratletud taimekahjustajaga seotud taimeterviseriskile, peaksid liikmesriigid määrama kindlaks määratletud seemnete ja istutamiseks ettenähtud määratletud taimede saadetistest proovide võtmise ja analüüside tegemise sageduse importimisel. Sellise sageduse määr ei tohiks olla alla 20 % imporditud määratletud seemnetest ja istutamiseks ettenähtud määratletud taimedest, et tagada piisavalt esindava valimi kontrollimine.

(11) Rakendusotsus (EL) 2019/1615 tuleks tunnistada kehtetuks ja asendada käesoleva määrusega, et võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/2031 ja komisjoni rakendusmäärust (EL) 2019/2072, mida kohaldatakse alates 14. detsembrist 2019.

(12) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kuni 31. maini 2022, et oleks piisavalt aega määratletud taimekahjustaja suhtes olukorda jälgida ja määrata kindlaks kahjustajaga seotud fütosanitaarne olukord liidu territooriumil ning levik maailmas.

(13) Selleks et kiiresti reageerida määratletud taimekahjustajaga seotud taimeterviseriskile, tuleks käesolevas määruses sätestatud eeskirju kohaldada võimalikult kiiresti. Seepärast peaks käesolev määrus jõustuma kolmandal päeval pärast selle avaldamist.

(14) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „määratletud taimekahjustaja“ – taimeviirus tomati-pruunmädanik;

b) „istutamiseks ettenähtud määratletud taimed“ – liikide *Solanum lycopersicum* L. ja *Capsicum* spp. istutamiseks ettenähtud taimed, v.a seemned;

c) „määratletud seemned“ – liikide *Solanum lycopersicum* L. ja *Capsicum* spp. seemned;

d) „määratletud viljad“ – liikide *Solanum lycopersicum* L. ja *Capsicum* spp. viljad.

([5]) Komisjoni 25. novembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/2130, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad piiripunktides ametliku kontrolli alla kuuluvate loomade ja kaupade dokumentide, identsus- ja füüsilise kontrolli ajal ja järel tehtavate toimingute kohta (ELT L 321, 12.12.2019, lk 128).

Artikkel 2

Määratletud taimekahjustajaga seotud keelud

Määratletud taimekahjustajat ei tohi liidu territooriumile sisse tuua või seal vedada, hoida, paljundada või vabadusse lasta.

Artikkel 3

Määratletud taimekahjustaja avastamine või kahtlustatav esinemine

1. Iga isik, kes kahtlustab liidu territooriumil määratletud taimekahjustaja esinemist või saab sellest teada, teavitab viivitamata pädevat ametiasutust ja esitab talle kogu asjakohase teabe määratletud taimekahjustaja esinemise või kahtlustatava esinemise kohta.

2. Sellise teabe saamisel pädev asutus:

a) registreerib viivitamata esitatud teabe;

b) võtab kõik vajalikud meetmed, et kinnitada määratletud taimekahjustaja esinemist või kahtlustatavat esinemist;

c) tagab, et iga isikut, kes tegeleb taimedega, mis võivad olla nakatunud määratletud taimekahjustajaga, teavitatakse viivitamata:

   i) määratletud taimekahjustaja esinemisest või kahtlustatavast esinemisest ning

   ii) määratletud taimekahjustajaga seotud võimalikest ohtudest ja meetmetest, mida tuleb võtta.

Artikkel 4

Meetmed seoses määratletud taimekahjustaja kinnitatud esinemisega

Kui määratletud taimekahjustaja esinemine või kahtlustatav esinemine liikmesriigi territooriumil leiab kinnitust, tagab asjaomase liikmesriigi pädev asutus, et määratletud taimekahjustaja hävitamiseks võetakse asjakohased meetmed vastavalt määruse (EL) 2016/2031 artiklile 17.

Artikkel 5

Seire määratletud taimekahjustaja esinemise kohta liikmesriikides

1. Liikmesriigid teevad igal aastal seiret, et teha kindlaks määratletud taimekahjustaja esinemine istutamiseks ettenähtud määratletud taimedel, määratletud seemnetel ja määratletud viljadel oma territooriumil, sealhulgas määratletud seemnete ja istutamiseks ettenähtud määratletud taimede tootmiskohtades.

2. Kõnealune seire:

a) hõlmab proovide võtmist ja analüüside tegemist, nagu on esitatud lisas, ning

b) põhineb:

   i) määratletud taimekahjustaja asjaomasesse liikmesriiki sissetoomise ja seal levimise riski hindamisel ning

   ii) usaldusväärsetel teaduslikel ja tehnilised põhimõtetel, võttes arvesse võimalust määratletud taimekahjustajat avastada.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga aasta 30. aprilliks eelmise kalendriaasta jooksul korraldatud seire tulemused.

Artikkel 6

Istutamiseks ettenähtud määratletud taimede vedu liidu piires

1. Istutamiseks ettenähtud määratletud taimi võib liidu piires vedada üksnes juhul, kui nendega on kaasas taimepass ja kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

a) kõnealused taimed on kasvatatud tootmiskohas, kus määratletud taimekahjustaja avastamiseks sobival ajal tehtud ametliku kontrollimise põhjal on leitud, et määratletud taimekahjustajat seal teadaolevalt ei esine, ning juhul kui määratletud taimedel esineb määratletud taimekahjustaja sümptomeid, on pädev asutus võtnud kõnealustest taimedest proove, neid analüüsinud ning kõnealuste analüüside põhjal on leitud, et need taimed on kõnealusest taimekahjustajast vabad;

b) istutamiseks ettenähtud määratletud taimede partiisid on hoitud teistest määratletud taimede partiidest eraldi ning seejuures on kohaldatud asjakohaseid hügieenimeetmeid ja füüsilist eraldamist.

Käesolevas lõikes osutatud analüüside jaoks proovide võtmine toimub vastavalt lisas esitatule.

2. Lõiget 1 ei kohaldata:

a) määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide määratletud taimedele;

b) istutamiseks ettenähtud määratletud taimedele, mis on toodetud kooskõlas rakendusotsusega (EL) 2019/1615.

Artikkel 7

Määratletud seemnete vedu liidu piires

1. Määratletud seemnete vedu võib liidu piires toimuda üksnes juhul, kui nendega on kaasas taimepass ja kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

a) määratletud seemnete emataimed on toodetud tootmiskohas, mis on määratletud taimekahjustaja avastamiseks sobival ajal tehtud ametliku kontrollimise põhjal teadaolevalt vaba määratletud taimekahjustajast;

b) pädev asutus on seemnetest või nende emataimedest võtnud proove ja analüüsinud neid määratletud taimekahjustaja suhtes või ettevõtjad on võtnud selliseid proove ja teinud analüüse pädeva asutuse ametliku järelevalve all ning tehtud analüüside põhjal on leitud, et seemned või nende emataimed on määratletud taimekahjustajast vabad.

   Määratletud taimekahjustaja esinemise kahtluse korral võivad proove võtta ja analüüse teha üksnes pädevad asutused kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 87 lõike 3 punktiga c.

c) Kõikide määratletud seemnete partiide päritolu registreeritakse ja dokumenteeritakse.

2. Määratletud seemnetest, mis olid ladudesse jäänud enne 15. augustit 2020, peab pädev asutus enne liidusisest vedu võtma proovid ja analüüsima neid määratletud taimekahjustaja suhtes või ettevõtjad peavad selliseid proove võtma ja analüüse tegema pädeva asutuse järelevalve all, ning tehtud analüüside põhjal on leitud, et määratletud seemned on määratletud taimekahjustajast vabad.

3. Seemnetest proovide võtmine ja analüüside tegemine toimub vastavalt lisas esitatule.

4. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide määratletud seemnetele.

Artikkel 8

Istutamiseks ettenähtud määratletud taimede liitu sissetoomine

1. Kolmandatest riikidest pärit istutamiseks ettenähtud määratletud taimi, v.a määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide taimed, võib liitu sisse tuua üksnes juhul, kui nendega on kaasas fütosanitaarsertifikaat, mille lahtris „Lisadeklaratsioon“ on esitatud järgmised andmed:

a) ametlik kinnitus selle kohta, et istutamiseks ettenähtud määratletud taimed on saadud määratletud seemnetest, millest on võetud proove, mida on lisas esitatu kohaselt analüüsitud määratletud taimekahjustaja suhtes, ning tehtud analüüside põhjal on leitud, et kõnealused taimed on määratletud taimekahjustajast vabad;

b) ametlik kinnitus selle kohta, et istutamiseks ettenähtud määratletud taimed on toodetud tootmiskohas, mille on registreerinud ja mille üle teostab järelevalvet päritoluriigi riiklik taimekaitseorganisatsioon, ning mis on määratletud taimekahjustaja avastamiseks sobival ajal tehtud ametliku kontrollimise põhjal teadaolevalt vaba määratletud taimekahjustajast, ning sümptomite korral on taimed määratletud taimekahjustaja suhtes läbinud ametliku proovivõtmise ja analüüside tegemise ning on kõnealuste analüüside põhjal tunnistatud määratletud taimekahjustajast vabaks;

c) registreeritud tootmiskoha nimi.

2. Kolmandatest riikidest pärit, määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide määratletud taimi võib liitu sisse tuua üksnes juhul, kui nendega on kaasas fütosanitaarsertifikaat, mille lahtris „Lisadeklaratsioon“ on kõnealust resistentsust kinnitatud.

Artikkel 9

Määratletud seemnete liitu sissetoomine

1. Kolmandatest riikidest pärit, muude kui määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide seemneid võib liitu sisse tuua üksnes juhul, kui nendega on kaasas fütosanitaarsertifikaat, mille lahtris „Lisadeklaratsioon“ on esitatud järgmised andmed:

a) ametlik kinnitus selle kohta, et kõik järgmised tingimused on täidetud:

   i) asjaomaste määratletud seemnete emataimed on toodetud tootmiskohas, kus määratletud taimekahjustaja avastamiseks sobival ajal tehtud ametliku kontrollimise põhjal on leitud, et määratletud taimekahjustajat seal teadaolevalt ei esine;

   ii) asjaomased määratletud seemned või nende emataimed on määratletud taimekahjustaja suhtes läbinud ametliku proovivõtu ja analüüsimise ning on kõnealuste analüüside põhjal tunnistatud määratletud taimekahjustajast vabaks;

b) registreeritud tootmiskoha nimi.

2. Kolmandatest riikidest pärit, määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide määratletud seemneid võib liitu sisse tuua üksnes juhul, kui nendega on kaasas fütosanitaarsertifikaat, mille lahtris „Lisadeklaratsioon“ on kõnealust resistentsust kinnitatud.

Artikkel 10

Ametlik kontrollimine liitu sissetoomisel

Pädev asutus peab lisas esitatu kohaselt esimeses liitu saabumise piiripunktis võtma proove ja tegema analüüse vähemalt 20 % määratletud seemnete ja istutamiseks ettenähtud määratletud taimede saadetistest.

Artikkel 11

Rakendusotsuse (EL) 2019/1615 kehtetuks tunnistamine

Rakendusotsus (EL) 2019/1615 tunnistatakse kehtetuks alates 15. augustist 2020.

Artikkel 12

Kohaldamisperiood:

Käesolevat määrust kohaldatakse kuni 31. maini 2022.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. august 2020

Komisjoni nimel
eesistuja
Ursula VON DER LEYEN

LISA

1. **Proovivõtukavad proovide võtmiseks muude kui määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide seemnetest**

Analüüside tegemiseks võetakse seemnetest proovid järgmistest proovivõtukavadest lähtudes, sõltuvalt seemnepartiist ja nagu on osutatud fütosanitaarmeetmete rahvusvaheliste standardite nr 31 „Methodologies for sampling of consignments“ (Saadetistest proovide võtmise metoodika, ISPM31) asjakohases tabelis:

— kuni 3 000 seemet sisaldavate partiide puhul: sellise hüpergeomeetrilise proovivõtukava kasutamine, mis võimaldab 95 % usaldusväärsusega kindlaks teha nakatunud taimede olemasolu 10 % või suuremas ulatuses;

— rohkem kui 3 000 seemet, kuid vähem kui 30 000 seemet sisaldavate partiide puhul: sellise proovivõtukava kasutamine, mis võimaldab 95 % usaldusväärsusega kindlaks teha nakatunud taimede olemasolu 1 % või suuremas ulatuses;

— rohkem kui 30 000 seemet sisaldava partii puhul: sellise proovivõtukava kasutamine, mis võimaldab 95 % usaldusväärsusega kindlaks teha nakatunud taimede olemasolu 0,1 % või suuremas ulatuses.

Polümeraasi ahelreaktsiooni (PCR) meetodite puhul koosnevad osaproovid maksimaalselt 1 000 seemnest.

Ensüümimmuunsorptsioonanalüüsi (ELISA) meetodi puhul koosnevad osaproovid maksimaalselt 250 seemnest.

2. **Proovivõtukavad proovide võtmiseks muude kui määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentsete liigi *Capsicum* spp. sortide istutamiseks ettenähtud määratletud taimedest**

Muude kui määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide istutamiseks ettenähtud taimede puhul kogutakse 200 lehte (eelistatavalt noored lehed taime tipus) tootmiskoha ja kultivari kohta.

Sümptomitega taimede puhul võetakse analüüsimiseks proove vähemalt kolmest sümptomaatilisest lehest.

3. **Muude kui määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide seemnetel määratletud taimekahjustaja avastamise ja kindlakstegemise jaoks võetavate proovide analüüsimise meetodid**

Määratletud taimekahjustaja avastamiseks määratletud seemnetel kasutatakse ühte järgmistest analüüsimeetoditest:

— analüüsimeetod ELISA, kuni 1. oktoobrini 2020, ainult kahjustajavaba staatuse kinnitamiseks taimepasside või fütosanitaarsertifikaatide väljaandmisel;

— pöördtranskriptsiooniga reaalajas jälgitav polümeraasi ahelreaktsioon (edaspidi „reaalaja-RT-PCR“), mille puhul kasutatakse ISFi protokollis (2020) ([1]) kirjeldatud praimereid ja sonde;

— reaalaja-RT-PCR, mille puhul kasutatakse Menzeli ja Winteri praimereid ja sondi (Acta Horticulturae, trükkimisel).

Kui määratletud taimekahjustaja avastamiseks tehtud analüüsi tulemus on positiivne, tehakse teine analüüs, mille puhul kasutatakse avastamiseks tehtud analüüsi puhul kasutatud meetodist erinevat, ühte eespool loetletud RT-PCR analüüsimeetodeist, ja sama proovi, et kindlakstegemist kinnitada. Määratletud taimekahjustaja avastamise ja kindlakstegemise jaoks puhitud seemnetest võetud proovide analüüsitulemuste järjepidevusetuse korral eemaldatakse seemnetelt puhis ja seemneid analüüsitakse uuesti.

4. **Muude kui määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentse liigi *Capsicum* spp. sortide istutamiseks ettenähtud taimedel ning määratletud viljadel määratletud taimekahjustaja avastamise ja kindlakstegemise jaoks võetavate proovide analüüsimise meetodid**

Muude kui määratletud taimekahjustaja suhtes teadaolevalt resistentsete liigi *Capsicum* spp. sortide istutamiseks ettenähtud määratletud taimedel ning määratletud viljadel määratletud taimekahjustaja avastamise jaoks proovide analüüsimisel kasutatakse ühte järgmistest meetoditest:

— analüüsimeetod ELISA, üksnes sümptomaatilise materjali puhul;

— tavapärane RT-PCR, mille puhul kasutatakse Alkowni *et al.* (2019) praimereid;

([1]) Rahvusvahelise seemneföderatsiooni (International Seed Health Initiative for Vegetable Crops (ISHI-Veg) (rahvusvaheline köögiviljakultuuride seemnete tervist käsitlev algatus (ISHI-Veg)) koostatud protokoll.

— tavapärane RT-PCR, mille puhul kasutatakse Rodriguez-Mendoza *et al.* (2019) praimereid;

— reaalaja-RT-PCR, mille puhul kasutatakse ISFi protokollis (2020) ([2]) kirjeldatud praimereid ja sonde;

— reaalaja-RT-PCR, mille puhul kasutatakse Menzeli ja Winteri praimereid ja sondi (Acta Horticulturae, trükkimisel).

Kui määratletud taimekahjustaja avastamiseks tehtud analüüsi tulemus on positiivne, tehakse teine analüüs, mille puhul kasutatakse avastamiseks tehtud analüüsi puhul kasutatud meetodist erinevat, ühte eespool loetletud RT-PCR analüüsimeetoditest, ja sama proovi, et kindlakstegemist kinnitada.

([2]) Rahvusvahelise seemneföderatsiooni (International Seed Health Initiative for Vegetable Crops (ISHI-Veg) (rahvusvaheline köögivilja-kultuuride seemnete tervist käsitlev algatus (ISHI-Veg)) koostatud protokoll.